

b. Prezentacja i wprowadzenie do dokumentu

Kapłan Szafarz Miłosierdzia Bożego

PREZENTACJA

„Trzeba powrócić do konfesjonału jako miejsca sprawowania sakramentu pojednania, ale także jako miejsca, w którym należy «przebywać» częściej, aby wierny mógł znaleźć miłosierdzie, radę i umocnienie, mógł poczuć się kochany i rozumiany przez Boga oraz doświadczać obecności miłosierdzia Bożego obok rzeczywistej Obecności w Eucharystii”¹.

Tymi słowami Ojciec Święty Benedykt XVI zwrócił się do spowiedników w czasie obchodów Roku Kapłańskiego, wskazując wszystkim znaczenie i wynikającą z niego potrzebę apostolską nowego odkrycia sakramentu pojednania, zarówno przez penitentów, jak również przez szafarzy.

Obok codziennej celebracji Eucharystii gotowość do słuchania spowiedzi sakramentalnych, do przyjęcia penitentów i towarzyszenia duchowego, tam gdzie zachodzi tego potrzeba, jest rzeczywistą miarą miłości duszpasterskiej kapłana i wraz z nią świadczy o radosnym i zdecydowanym akceptowaniu swojej tożsamości określonej przez sakrament święceń i nigdy nie sprowadzającej się do samej funkcji.

Kapłan jest szafarzem, to znaczy sługą, a zarazem roztroptym rozdawcą miłosierdzia Bożego. Jest mu powierzona bardzo poważna rola „odpuszczania lub zatrzymywania grzechów” (por. J 20,23); dzięki niemu wierni mogą, we współczesnym Kościele, przeżywać mocą Ducha Świętego, który jest Panem i daje życie, chwalebne doświadczenie syna marnotrawnego, który wracając do domu ojca jako niewolnik, zostaje przyjęty i odnowiony w swojej synowskiej godności.

Tam, gdzie jest dyspozycyjny spowiednik, wcześniej czy później przychodzi penitent; tam, gdzie siedzi, nawet uparcie, gotowy do posługi spowiednik, przyjdą liczni penitenci!

Nowe odkrycie sakramentu pojednania – przez penitentów i przez szafarzy – jest miarą autentycznej wiary w zbawcze działanie Boga, które manifestuje się skuteczniej w mocy łaski niż w ludzkich strategiach organizacyjnych, także duszpasterskich, niekiedy zapominających o tym, co istotne.

Przyjmując wezwanie Ojca Świętego i dążąc do wyrażenia jego głębokiej intencji, w niniejszych pomocach zamierza się przekazać kolejny owoc Roku Kapłańskiego – użyteczne narzędzie dla formacji stałej duchowieństwa oraz wsparcie dla nowego odkrycia niekwestionowanej wartości celebracji sakramentu pojednania i kierownictwa duchowego.

Nowa ewangelizacja i stała odnowa Kościoła, mającego nieustannie się odnawiać, czerpią ożywcze soki z rzeczywistego uświęcenia każdego członka; uświęcenia, które poprzedza, postuluje i warunkuje każdą skuteczność apostolską i oczekiwaną reformę

¹ Benedykt XVI, *Przemówienie do uczestników kursu dla spowiedników zorganizowanego przez Penitencjarię Apostolską* (11 marca 2010 r.).

duchowieństwa.

W hojnym celebrowaniu sakramentu miłosierdzia Bożego każdy kapłan jest powołany do nieustannego doświadczenia jedyności i nieodzowności powierzonej mu posługi. Takie doświadczenie pozwoli uniknąć „zawirowań” dotyczących tożsamości, które nierzadko pojawiają się w życiu prezbiterów, sprzyjając temu wdzięcznemu zdumieniu, które napętnia serce tego, kto bez własnej zasługi został powołany przez Boga – w Kościele – do łamania Chleba eucharystycznego i udzielania przebaczenia ludziom.

Z takim zamiarem powierzamy propagowanie i owoce niniejszych „pomocy” Błogosławionej Dziewicy Maryi, Ucieczce grzeszników i Matce Łaski Bożej.

Watykan, 9 marca 2011 r., Środa Popielcowa

Mauro kard. Piacenza
prefekt

+ Celso Morga Iruzubieta
arcybiskup tytularny Alba Maritima
sekretarz

Wprowadzenie

W KIERUNKU ŚWIĘTOŚCI

1. „Wprawdzie w każdym czasie i w każdym narodzie miły jest Bogu każdy, kto się Go lęka i postępuje sprawiedliwie (por. Dz 10,35); podobało się jednak Bogu uświęcać i zbawiać ludzi nie pojedynczo, z wyłączeniem wszelkich wzajemnych powiązań, lecz ustanowić ich jako lud, który uznałby Go w prawdzie i Jemu święcie służył”². W wędrówce do świętości, do której Pan nas powołuje (por. Mt 5,48; Ef 1,4), zechciał Bóg, abyśmy wspierali się wzajemnie, stając się pośrednikami w Chrystusie, by zbliżyć braci do Jego wiecznej miłości. Na tym horyzoncie miłości sytuują się celebrowanie sakramentu pokuty i praktyka kierownictwa duchowego, będące przedmiotem niniejszego dokumentu.

W tym względzie zwracają naszą uwagę niektóre słowa Benedykta XVI: „W naszych czasach jednym z niewątpliwych priorytetów duszpasterskich jest poprawna formacja sumień wierzących”; i dodawał papież: „Do formowania sumień przyczynia się także «kierownictwo duchowe». Dzisiaj w o wiele większym stopniu niż kiedyś potrzeba mądrych i świętych «nauczycieli duchowych». Jest to ważna posługa eklesjalna, która domaga się witalności wewnętrznej, o którą trzeba prosić jako o dar Ducha Świętego za pośrednictwem intensywnej i długiej modlitwy oraz specjalnego przygotowania, które trzeba starannie nabywać. Każdy kapłan jest następnie powo-

² Sobór Watykański II, Konst. *Lumen gentium*, 9.

łany do szafowania miłosierdzia Bożego w sakramencie pokuty, za pośrednictwem którego w imieniu Chrystusa odpuszcza grzechy oraz pomaga penitentowi przebyć wymagającą wędrówkę świętości z prawym i uformowanym sumieniem. Aby wypełnić tę nieodzowną posługę, każdy prezbiter musi kształtować swoje życie duchowe oraz troszczyć się o stały rozwój teologiczny i pastoralny³. Taką rolę zamierzają spełnić niniejsze pomoce dla kapłanów jako szafarzy miłosierdzia Bożego.

Rok poświęcony wspomnieniu postaci Świętego Proboszcza z Ars, w 150. rocznicę jego śmierci (1859-2009), wycisnął nieusuwalny ślad przede wszystkim na życiu i posłudze kapłanów, „pobudzając do wewnętrznej odnowy wszystkich kapłanów, aby ich świadectwo ewangeliczne we współczesnym świecie stało się silniejsze i bardziej wyraziste”⁴.

Ta wewnętrzna odnowa kapłanów powinna objąć całe ich życie i wszystkie dziedziny ich posługi, kształtując dogłębnie kryteria, motywacje i konkretne postawy. Obecna sytuacja domaga się świadectwa oraz wymaga, aby tożsamość kapłańska była przeżywana w radości i nadziei.

2. Posługa sakramentu pojednania, ściśle związana z kierownictwem duchowym, zmierza do podjęcia na nowo, zarówno przez szafarza, jak i przez wiernych, „wędrówki” duchowej i apostołskiej, rozumianej jako paschalny powrót do serca Ojca i jako wierność Jego zamysłowi miłości wobec „całego człowieka i każdego człowieka”⁵. Chodzi o nowe podjęcie, w sobie i w służbie na rzecz innych, wędrówki międzypersonalnej relacji z Bogiem i z braćmi, jako wędrówki kontemplacji, doskonałości, komunii i misji.

Zachęcanie do praktykowania sakramentu pokuty w całej jego witalności, jak również do posługi kierownictwa duchowego, oznacza bardziej autentyczne życie „radością w nadziei” (por. Rz 12,12), a za jego pośrednictwem uwrażliwianie na cześć i szacunek dla integralnego życia ludzkiego, na docenienie rodziny, ukierunkowanie młodych, odrodzenie powołań, dowartościowanie przeżywanego kapłaństwa oraz komunii eklezjalnej i uniwersalnej.

3. Pilna potrzeba miłości określa relację posługi sakramentu pojednania w stosunku do kierownictwa duchowego: „Albowiem miłość Chrystusa przynagła nas, pomnionych na to, że skoro Jeden umarł za wszystkich, to wszyscy pomarli. A właśnie za wszystkich umarł Chrystus po to, aby ci, co żyją, już nie żyli dla siebie, lecz dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał” (2 Kor 5,14-15). Zakłada to szczególne poświęcenie, aby uczniowie Chrystusa faktycznie „już nie żyli dla siebie”, ale spełniali się w miłości i prawdzie.

Całą pracę duszpasterską św. Pawła Apostoła, z jej trudnościami porównanymi z „bólami rodzenia”, można streścić w pilnej potrzebie „formowania Chrystusa” (por. Ga 4,19) w każdym z wiernych. Jego celem było „każdego człowieka przedstawić

³ Benedykt XVI, *Oroędzie do kard. Jamesa Francisca Stafforda, penitencjarza większego, i do uczestników kursu dla spowiedników zorganizowanego przez Penitencjarię Apostolską* (12 marca 2009 r.).

⁴ Benedykt XVI, *List na rozpoczęcie Roku Kapłańskiego z okazji 150. Rocznicy „dies natalis” Świętego Proboszcza z Ars* (16 czerwca 2009 r.).

⁵ Paweł VI, Enc. *Populorum progressio* (26 marca 1967 r.), 42.

jako doskonałego w Chrystusie” (Kol 1,28), bez redukcji i bez ograniczeń.

4. Posługa pojednania i kierownictwo duchowe wpisują się w kontekst powszechnego powołania do świętości jako pełni życia chrześcijańskiego i „doskonałości miłości”⁶. Miłość pasterska w prawdzie tożsamości kapłańskiej musi prowadzić kapłana do usytuowania wszystkich swoich działań w perspektywie świętości, która polega na harmonizowaniu duszpasterstwa profetycznego, liturgicznego i diakonijnego⁷.

Uczynienie się gotowym do kierowania wszystkich ochrzczonych do doskonałości miłości stanowi integrujący element posługi kapłańskiej.

5. Kapłan-szafarz, jako sługa tajemnicy paschalnej, którą głosi, celebrytuje i przekazuje, jest powołany do bycia spowiednikiem i kierownikiem duchowym – do bycia narzędziem Chrystusa, opierając się także na własnym doświadczeniu. Jest szafarzem sakramentu pojednania i kierownikiem duchowym, otrzymuje zarazem dobrodziejstwa płynące z tych dwu narzędzi uświęcenia dla swojej osobistej odnowy duchowej i apostołskiej.

6. Niniejsze „pomoce” zamierzają dostarczyć kilku prostych, wykonalnych i budzących nadzieję przykładów, które odwołują się do licznych dokumentów kościelnych (cytowanych w różnych punktach), do których można ewentualnie sięgnąć. Nie chodzi o kazuistykę, ale o posługę budzącą nadzieję i zachętę.

⁶ Sobór Watykański II, Konst. *Lumen gentium*, 40.

⁷ Por. Jan Paweł II, List apost. *Novo millennii ineunte* (6 stycznia 2001 r.), 30.